

आर्थिक बर्ष २०८०/०८१ को
बजेट वक्तव्य

स्थानीय सरकार
गल्छी गाउँपालिका
बैरनी, धादिङ
बागमती प्रदेश
२०८०

गल्छी गाउँपालिका
गाउँसभामा उपाध्यक्ष श्री भाइकाजि तिवारी द्वारा प्रस्तुत
आ.व. २०८०।०८१ को बजेट बक्तव्य

आदरणीय सभाध्यक्ष ज्यू,
सभा सदस्य ज्यूहरु,

१. नेपालको संविधानको धारा २३० बमोजिम गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको हैसियतले यस गरिमामय सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को लागि वार्षिक आय र व्ययमा विनियोजन गरिएको मुख्य मुख्य कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
२. संङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको प्राप्तिको लागि जनआन्दोलनमा पटक पटक भएका आन्दोलनको त्याग र नेतृत्व प्रदान गर्नुहुने अग्रज राजनितिज्ञहरु प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु । विभिन्न ऐतिहासिक जनआन्दोलनमा आफ्नो जीवनको आहुती दिनुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति हार्दिक भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु । साथै घाइते योद्धा प्रति उच्च सम्मान सहित शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।
३. नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको संङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमबाट उपलब्ध स्रोत र साधनलाई अधिकतम ढंगले उपयोग गरी विकास, सुशासन र समृद्धी हासिल गर्ने गरि बजेट तर्जुमा गरेको छु ।
४. त्रिदेशिय व्यापारिक नगर: समृद्ध गल्छी शहर भन्ने मूल नारालाई मुर्तरूप दिन सामाजिक न्याय, समतामूलक विकास, आर्थिक सामाजिक तथा सांस्कृतिक रूपान्तरण सहितको दिगो विकासमा यस बजेटको कार्यान्वयनले टेवा पुग्ने विश्वास लिएको छु । सोहि अनुरूप बजेट तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिएको छु । सिमित श्रोत, साधनलाई जनताको माग र आवश्यकता बमोजिम परिचालन गर्दै उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि गर्ने, रोजगारी सृजना गरी गरिवी न्यूनिकरण गर्ने कार्यक्रमलाई जोड दिएको छु ।

श्रद्धेय सभाध्यक्ष ज्यू
एवं सदस्य ज्यूहरु,

५. यो बजेट तर्जुमा गर्दा मूलतः नेपालको संविधान, पन्ध्रौं योजना, दिगो विकासका लक्ष्य, स्थानीय सरकार संचालन ऐन र गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक विकास योजनालाई आधार बनाएको छु । बजेट तर्जुमाको सिलसिलामा राजस्व परामर्श समिति, विभिन्न विषयगत समिति, संघ संस्था, राजनीतिक दल, नागरिक समाज एवं विद्वान वर्ग लगायत सबै वर्गबाट प्राप्त सुझावलाई समेत ध्यान दिएको छु ।
६. यो बजेट तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकार र बागमती प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान, शसर्त अनुदान, समपूरक अनुदान, विशेष अनुदान, राजश्व बांडफांड र गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी

समेतको अनुमानमा स्थानीय स्रोत र साधनको परिचालन गरी सेवा, उत्पादन र रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने योजना र कार्यक्रममा केन्द्रित गरी गाउँपालिकाको समग्र विकासलाई सन्तुलित बनाउने गरि बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरेको छु ।

श्रद्धेय सभाध्यक्ष

एवं सदस्य ज्यूहरु,

७. अब म, गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को बजेटको दिर्घकालीन सोच, उद्देश्य तथा प्राथमिकताका क्षेत्रहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु।

दिर्घकालीन सोच

यस बजेटको दिर्घकालीन सोच 'त्रिदेशिय व्यापारिक नगर: समृद्ध गल्छी' शहर रहेको छ ।

बजेटका उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन् :

- उपलब्ध स्रोतसाधन तथा अबसर र क्षमताको अधिकतम परिचालन गरि गरिवी निवारण र रोजगारी अभिवृद्धि गर्नु ।
- समाजवाद उन्मुख आत्मनिर्भर राष्ट्रिय अर्थतन्त्र निर्माणका लागि आवश्यक भौतिक, आर्थिक तथा सामाजिक पूर्वाधार विकासमा जोड दिनु ।
- सार्वजनिक खर्चमा पारदर्शिता, मितव्ययिता र उत्तरदायित्व बृद्धि गर्दै आर्थिक अनुशासन तथा वित्तीय सुशासन कायम गर्नु ।

८. आगामी आ.व. २०८०।०८१ को बजेटको प्राथमिकताका देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- सिपयुक्त जनशक्ति र उधमशिलता विकास तथा रोजगारी र स्वरोजगारीका अवसरको सृजना ।
- उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल दिने योजना कार्यक्रममा जोड दिने ।
- गाउँपालिका केन्द्र जोड्ने सडकलाई प्राथमिकतामा राखी विभिन्न सडकहरुको स्तरोन्नती तथा मर्मत सुधार गरि सडकको गुणस्तर बृद्धि गर्ने ।
- शिक्षा, स्वास्थ्य र खानेपानीमा सेवाको सर्वसुलभ पहुँचमा अभिवृद्धि र सेवाको गुणस्तरमा जोड दिने ।
- कृषि सेवा, पशुसेवा, पर्यटन, वन तथा वातावरण क्षेत्रको विकास, विस्तार र संरक्षणमा जोडदिने ।
- सामाजिक सुरक्षा र सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, पारदर्शी र सर्वसुलभ बनाई नागरिकको पहुँचमा अभिवृद्धि गर्ने ।

९. बजेट तर्जुमाका आधारहरु

उल्लेखित उद्देश्य परिपुर्ती गर्न बजेट तर्जुमा गर्दा निम्न आधारहरु लिइएको छ ।

- संघीय सरकारको आवधिक योजना, लक्ष्य, उद्देश्य एवं प्राथमिकता र रणनीतिहरु
- प्रदेश सरकारको प्रथम पञ्चवर्षीय योजना नीति तथा कार्यक्रम

- दिगो विकासका लक्ष्यहरु
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन
- गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक विकास योजना
- विषयगत समितिको सिफारिस
- वडा समितिको प्राथमिकताका कार्यक्रमहरु
- विज्ञ समूहको परामर्श तथा सुझाव
- कार्यपालिकाले आवश्यक ठानेका र जनसहभागिता जुट्ने आयोजनाहरु
- विपन्न परिवारको आयआर्जनको योजनाहरु
- क्रमागत विकास योजनाहरु

श्रद्धेय सभाध्यक्ष

एवं सदस्य ज्यूहरु,

संघीय सरकार र बागमती प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपुरक अनुदानको रकम सम्बन्धीत शिर्षकमा खर्च हुने व्यवस्था मिलाएको छु । गाउँपालिकाको प्रशासनिक खर्च राजस्व बाँडफाँड र आन्तरिक श्रोतबाट हुने गरी व्यवस्था मिलाएको छु । प्रशासनिक खर्चलाई न्युनिकरण गर्दै पुँजीगत खर्च तर्फ वजेट बृद्धि गर्ने प्रयत्न गरेको छु । अब म क्षेत्रगत रूपमा वजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

➤ आर्थिक विकास तर्फ जम्मा १ करोड ६७ लाख ७० हजार विनियोजन गरेको छु । जस मध्ये

- कृषि विकास तर्फ ८४ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- पशुपंक्षी विकास तर्फ ४४ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- सहकारी तर्फ ४ लाख २० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- उद्योग तर्फ २७ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम कार्यक्रम (मेडपा) तर्फ ७ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।

➤ सामाजिक विकास तर्फ ५ करोड ७४ लाख ८६ हजार विनियोजन गरेको छु । जस मध्ये

- शिक्षा, युवा तथा खेलकुद तर्फ २ करोड ५८ लाख ६० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- स्वास्थ्य तर्फ २ करोड २९ लाख ६ सय विनियोजन गरेको छु ।
- आयुर्वेद तर्फ ४९ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक तर्फ ५४ लाख २० हजार विनियोजन गरेको छु ।

➤ पूर्वाधार विकास तर्फ ६ करोड ७० लाख ७९ हजार ७ सय ६० रुपैया विनियोजन गरेको छु । जस मध्ये

- वडा गत रणनीतिक सडकहरुमा रु ४ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिकास्तरिय योजनामा रु. २ करोड ७० लाख ७१ हजार ७ सय ६० रुपैया विनियोजन गरेको छु ।

- वन, बातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ १ करोड ३ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- संस्थागत तथा सुशासन तर्फ १ करोड १० लाख २३ हजार रुपैया विनियोजन गरेको छु ।
- वडा स्तरीय योजना सञ्चालनको लागि रु. ६ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण र जग्गा खरिदको लागि ४ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- गुप्तेश्वरी पर्यटकिय पूर्वाधार निर्माणको लागत साझेदारिको लागि रु. ७५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- एम्बुलेन्स खरिदको लागि रु. १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- समपुरकका योजना सञ्चालनमा लागत साझेदारीका लागि ३ करोड विनियोजन गरेको छु ।

१०. आगामी आ.व. २०८०।०८१ को प्रस्तावित आय व्यय अनुमान

१०.१ आय अनुमान:

आगामी आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ का लागि कुल ६८ करोड ४२ लाख ३६ हजार ७ सय ६३ रुपैया ३३ पैसाको आय अनुमान गरेको छु। जसमध्ये आन्तरिक आय स्रोतबाट ८ करोड अनुमान गरेको छु। जुन रकम कुल बजेटको ११.६९ प्रतिशत रहेको छ। संघीय सरकारको वित्तिय समानीकरण अनुदान तर्फ १३ करोड ४२ लाख, राजस्व बांडफांडबाट ९ करोड १ हजार ७ सय, विशेष अनुदान तर्फ २ करोड ६५ लाख, समपूरक अनुदान तर्फ १ करोड, शशर्त अनुदान तर्फ १८ करोड ९८ लाख रहेको छ । त्यस्तै प्रदेश सरकारको वित्तिय समानीकरण तर्फ १ करोड ४४ लाख ८८ हजार, प्रदेश सरकारको राजस्व बांडफांडबाट २ करोड १५ लाख ६१ हजार ६३ रुपैया ३३ पैसा, प्रदेश समपूरक अनुदान तर्फ २ करोड, प्रदेश सरकार शशर्त अनुदान १ करोड ७६ लाख ८६ हजार, चालू आर्थिक वर्षको मौज्दात ८ करोड अनुमान गरेको छु।

१०.२ व्यय अनुमान:

आगामी आ.व २०८०।०८१ का लागि कुल ६८ करोड ४२ लाख ३६ हजार ७ सय ६३ रुपैया ३३ पैसाको व्यय अनुमान गरेको छु। जसमध्ये प्रशासनिक खर्च १२ करोड १ लाख रुपैया रहेको छ। जुन रकम कुल बजेटको १७.५५ प्रतिशत रहेको छ । शशर्त अनुदान बजेट (शिक्षा सेवा, स्वास्थ्य सेवा, कृषिशाखा, पशु सेवा तर्फकाकर्मचारीहरु तथा शिक्षकहरुको पारिश्रमिक खर्च र विकासात्मकक्रियाकलापहरु) तर्फ २० करोड ७४ लाख ८६ हजार विनियोजन गरेको छु। जुन रकम कुल बजेटको ३०.३२ प्रतिशत रहेको छ। विशेष र समपुरक योजना तथा कार्यक्रमको लागि रु ८ करोड ६५ लाख विनियोजन गरेको छु । विषयगत समिति,

गाउँपालिका र वडा स्तरीय योजना तथा कार्यक्रमको लागि २७ करोड १ लाख ५० हजार ७ सय ६३ रुपैया ३३ पैसा विनियोजन गरेको छु ।

श्रद्धेय सभाध्यक्ष

एवं सदस्य ज्यूहरु,

अन्तमा, सबैको सकारात्मक प्रयास, अर्थपूर्ण र साझेदारीयुक्त सहयोगबाट मात्र बजेट कार्यान्वयनमा सफलता प्राप्त हुने कुरामा दुईमत हुन सक्दैन। तसर्थ प्रस्तुत बजेट कार्यान्वयन, अनुगमन, मुल्यांकनमा आ-आफ्नो तर्फबाट सहयोग पुर्याउन सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु बुद्धिजीवीहरु, राजनैतिक दल, सरकारी, गैर सरकारी संघ संस्थाहरु, उद्योगी व्यवसायीहरु, नागरिक समाज, उपभोक्ता समिति, टोल विकास संस्था लगायत सरोकारवाला सम्पूर्णबाट महत्वपूर्ण र सार्थक सहयोग प्राप्त हुने अपेक्षा गरेको छु । बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमामा सहयोग पुर्याउनु हुने सम्पूर्ण कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, विषयगत समितिका सदस्यज्यूहरु, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु एवं राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । प्रस्तुत बजेट र संलग्न आयोजना तथा कार्यक्रमहरुलाई यस सम्मानित सभाबाट स्वीकृत हुनेछ भन्ने अपेक्षा गरेको छु । धन्यवाद ।

भाइकाजी तिवारी

संयोजक

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति

